

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 739/2021
10.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца Енергопројект холдинг АД Београд, Булевар Михајла Пупина бр. 12, чији је пуномоћник Андреј Прекајски, адвокат у ..., против туженог Издавачко друштво Ringier Axel Springer ДОО Београд, Косовска бр. 10, чији је пуномоћник Душан Стојковић, адвокат у ..., ради утврђења, вредност предмета спора 18.000.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 4Пж 968/2021 од 08.07.2021. године, у седници већа одржаној дана 10. фебруара 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 4Пж 968/2021 од 08.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 2266/2018 од 03.11.2020. године одбијен је тужбени захтев за утврђење ништавости уговора о пословној сарадњи код тужиоца заведен под редним бројем 158 од 22.05.2017. године, а код туженог под бројем 8438 од 11.05.2017. године који је закључен између тужиоца и туженог; одбијен је тужбени захтев за утврђење ништавости уговора о коришћењу огласног простора код тужиоца заведеног под деловедним бројем 163 од 29.05.2017. године са анексима бр. 163-1 од 06.06.2017. године и анексом бр. 370 од 28.12.2017. године, а код туженог под деловодним бројем 9572 од 30.05.2017. године и анексима бр. 9752/1 од 30.05.2017. године и бр. 2 од 28.12.2017. године који је закључен између тужиоца и туженог; одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени на исплату износа од 18.000.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.04.2018. године до исплате и обавезан је тужилац да туженом накнади парничне трошкове у износу од 632.580,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда 4Пж 968/2021 од 08.07.2021. године одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена је наведена првостепена пресуда. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку која је учињена пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју повреду ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани ревизијски наводи да је пред другостепеним судом учињена битна повреда поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку у том смислу да је првостепена одлука заснована на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању јер је првостепени суд одбио све доказне предлоге за утврђивање битних чињеница које је предложио тужилац. Напротив, побијана одлука заснована је на чињеничном стању које је утврђено оценом доказа од стране првостепеног суда. Због наведеног, битна повреда на коју се указује није могла бити учињена у поступку пред другостепеним судом. Поред тога, оваквим ревизијским наводима суштински се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања на којем су засноване нижестепене одлуке, што није дозвољени ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке закључиле су уговор о пословној сарадњи од 22.05.2017. године, и то тужилац у својству наручиоца и тужени у својству извршиоца, на основу ког уговора се тужени обавезао на пласирање редакцијског садржаја који се односи на: информисање и обавештавање грађана у погледу едукације у области развоја информационах технологија, иновација и унапређење софтверских система и управљање пројектима – у складу са посебним темама које су дефинисане Прилогом 1 уговора који представља саставни део уговора; информисање и обавештавање грађана у погледу нових технологија у грађевинарству и иновацијама – у складу са посебним темама које су дефинисане у Прилогу 2 уговора, који представља његов саставни део. Чланом 2. уговора тужени се обавезао да у оквиру свог штампаног издања, дневног листа Блиц, у складу са својом уређивачком политиком, врши услуге редакцијског праћења и пласирања садржаја наведеног у члану 1. уговора у периоду од 01.06.2017. године до 31.08.2017. године, као и да у оквиру свог интернет издања на сајту www.blic.rs врши пласирање наведених садржаја у уговореном обиму, док се тужилац обавезао да у циљу припреме текстова благовремено обезбеди потребне информације и илустрације и да обезбеди проверу фактичких информација које се односе на његово

пословање, те да плати туженом на начин и под уговореним условима. Парничне странке су закључиле и уговор о коришћењу огласног простора од 29.05.2017. године, и то тужени у својству даваоца услуге и тужилац у својству корисника, којим регулишу међусобна права и обавезе странака у вези права коришћења огласног простора у штампаном издању Блица и електронском издању на сајту туженог, по цени од 4.000.000,00 динара нето. Анексима уговора продужили су период важења уговора до 31.05.2018. године.

Тужбеним захтевом тражи се утврђење ништавости наведених уговора, са тезом да спорни уговори представљају типичан пример злоупотребе медија и права на јавно информисање, те да представљају апсолутно ништаве правне послове, будући да су у потпуности искоришћени за пласирање неистинитих или увредљивих новинских текстова усмерених против АА и његових компанија у ситуацији када је вршено преузимање акција тужиоца, на који начин се ради о симулованим правним пословима чији основ није оглашавање нити медијско праћење технолошких иновација, идеја и послове које обавља тужилац.

На основу изведених доказа и утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су на становишту да одлучујућа побуда за закључење предметних уговора није неистинито и увредљиво оглашавање о АА и активностима његових предузећа, већ продаја станова тужиоца које гради на локацији „Sunnyville“ у Вишњичкој бањи у Београду, те да се кроз континуирану маркентишку кампању стекне више заинтересованих купаца за станове које је градио Енергопројект, односно да се ова фирма јавности прикаже као лидер у области грађевинарства која ради са најсавременијом технологијом и принципима. Стога, нижестепени судови закључују да су разлози који су навели тужиоца да закључи спорне уговоре са туженим јесте постизање одређених економских ефекта, који су требало да остваре повећање обима продаје производа тужиоца, те да стога спорни уговори нису ништави због недопуштености каузе у смислу члана 51. и 52. Закона о облигационим односима, на које одредбе се тужилац током поступка позивао. Даље нижестепени судови образлажу да се у конкретном случају не може применити ни институт прекомерног оштећења будући да су одредбама члана 139. Закона о облигационим односима прописани услови под којима се може поништити уговор у коме је нарушено начело еквиваленције узајамних давања, али да ти услови у конкретном случају нису испуњени.

Из наведених разлога, нижестепени судови су на становишту да тужбени захтев није основан.

Ревидент не прихвата становиште нижестепених судова. У ревизији посебно указује на чињенице и доказе на којима темељи тврдњу да се ради о симулованим правним пословима чији циљ није био нити оглашавање производа тужиоца, нити упознавање јавности са новим технологијама и технолошким иновацијама тужиоца, већ искључиво стављање АА и његових компанија у негативан контекст, праћено серијом текстова који су објављивани управо у периоду на који су и предметни уговори закључени.

Ревизија тужиоца није основана. Правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање применили материјално право када су закључили да тужбени захтев за утврђење ништавости предметних уговора није основан.

Нису спорни ревизијски наводи да је ради оцене пуноважности побијаних уговора са становишта њиховог основа (causa) и привидности на коју указује тужилац, било неопходно утврдити све околности које су довеле до закључења уговора, испитати њихов значај и природу, и на основу тога закључити да ли се ради о симулованим правним пословима чији је основ незаконит како то тврди тужилац. Управо је ради оцене пуноважности побијаних правних послова према одредбама члана 51, 52, 53. и 66. Закона о облигационим односима и утврђивања свих битних чињеница, првостепени суд извео доказ саслушањем сведока, па је из њихових исказа утврдио да се основ предметних уговора исцрпљује у пружању услуга маркентишког оглашавања тужиоца ради унапређења продаје његових производа, који основ је у сагласности са принудним прописима, јавним поретком и добрим пословним обичајима. Разлози за закључење побијаних уговора немају свој основ у побуди бившег руководства тужиоца да објавом сензационалистичких текстова у негативном контексту, оспоре пословни и морални кредибилитет АА и његових привредних друштава, већ су економске природе, са циљем да се побољша позиција тужиоца на тржишту изградње и продаје станова. Правилно нижестепени судови налазе да питање извршавања предметних уговора у ситуацији када је тужени био спреман да поступа у складу са налозима тужиоца према условима дефинисаним уговором, не може указивати на разлоге ништавости побијаних правних послова, па све и да тужилац није користио рекламни простор у складу са закљученим уговором и плаћеном накнадом.

У том смислу, тврдње да тужилац никада током своје вишедеценијске пословне праксе није закључио уговор исте или сличне садржине као што је случај са уговором о пословној сарадњи и уговор о коришћењу огласног простора закључен са туженим, да су уговори закључени под изразито неповољним условима, да су у датом тренутку били апсолутно непотребни, те да нису постигли било какав ефекат, и остали чињенични наводи изнети у том правцу, не представљају разлог за ништавост предметног правног посла, већ евентуално основ одговорности лица овлашћеног за заступање тужиоца које је овакав правни посао закључило, а у смислу правила о дужности пажње прописаних Законом о привредним друштвима.

Имајући у виду да се суштина ревизијских разлога састоји у оспоравању оцене изведених доказа, њиховој сублимацији и утврђењу чињеничног стања чију правилност ревизијски суд нема овлашћења да цени, Врховни касациони суд закључује да су нижестепени судови правилно применили материјално право, те да изјављена ревизија није основана.

Како је утврђено да не постоје разлози на које суд пази по службеној дужности, нити разлози на које је указано ревизијом, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић